

СЕКЦІЯ 5

Науково-організаційні засади сталого розвитку в умовах глобалізації

УДК 303:338.2

*О. В. Бслякова, к.е.н., доцент
Київський національний університет культури і мистецтв*

ВИКОРИСТАННЯ СЦЕНАРНОГО ПІДХОДУ В СТРАТЕГІЧНОМУ ПЛАНУВАННІ ДІЯЛЬНОСТІ СИСТЕМОУТВОРЮЮЧИХ ПІДПРИЄМСТВ РЕГІОНУ

Прийняття управлінських рішень – це один із найважливіших аспектів економічного синтезу, що призводить до появи в системі економічного потенціалу підприємства нових властивостей або, навіть, корінної перебудови всієї системи на основі стратегічного планування діяльності системоутворюючих підприємств регіону.

До методики кількісних моделей потрібно додати аналіз зв'язків та чутливості залежних чинників від змінних чинників, тобто проаналізувати еластичність вихідних фінансово-економічних результатів підприємства за відношенням до умов його господарської діяльності.

Аналіз чутливості припускає дослідження варіантів розвитку за допомогою середньозважених величин або побудови дерева ймовірностей та побудови "профілю ризику".

Методика сценарного аналізу – "це подальший розвиток аналізу чутливості, тому що він враховує зміну під впливом низки чинників".

Зрозуміло, що сценарний аналіз – це методологічна основа сценарного підходу. В процесі дослідження нами запропоновано на відміну від поняття "сценарій" більш чітке та вузьке поняття "економічного сценарію".

Економічний сценарій – це варіативний якісний та кількісний опис майбутнього економічного стану підприємства задля прийняття певних рішень. Економічний сценарій може бути використаний задля удосконалення управління та розкриття економічного потенціалу підприємства.

Специфіка економічного сценарію полягає в тому, що головним критерієм управління на базі сценаріїв є дослідження ступеню впливу незалежних чинників економічного потенціалу підприємства на фінансово-економічні результати – чистий дохід і чистий прибуток. Економічний сценарій вимагає наявність зворотного зв'язку із визначеними майбутніми економічними станами підприємства, майбутнім розкриттям економічного потенціалу та відповідними фінансово-економічними результатами господарської діяльності підприємства.

Проаналізуємо приведені визначення економічного сценарію докладніше. Так як нами вводиться поняття "економічний сценарій", то з множини значень поняття "сценарій" виділимо саме економічну специфіку, тобто господарські відносини на підприємстві. Варіативний опис – на відміну від стратегічного

плану підприємства, містить множину таких сценаріїв-варіантів, які не можуть бути сплановані (криза, дефолт ринку тощо). Майбутній економічний стан – це положення економіки підприємства, відповідне розкриття його економічного потенціалу внаслідок здійснення майбутніх подій.

На підставі вищесказаного можна зробити наступні висновки:

- для економічного сценарію (або сукупності економічних сценаріїв) існує точка відліку. Наприклад, це сучасний економічний стан підприємства. Або економічний стан підприємства в минулому. Досягнення поставленої мети керівництвом потребує певних управлінських рішень та наявності економічних ресурсів підприємства, тобто вдосконалення управлінням певних елементів економічного потенціалу. Прийняття та здійснення управлінських рішень закономірно змінює економічний стан підприємства;

- певні економічні стани підприємства, або економічні події (господарські операції і так далі) формують певну множину траєкторій розвитку управління, формування та використання економічного потенціалу задля отримання бажаних фінансово-економічних результатів від господарської діяльності підприємства;

- економічний сценарій об'єднує економічні стани підприємства себто множину перетинів на траєкторії розвитку господарської діяльності підприємства.

Перетин, тобто моментний економічний стан підприємства характеризується фінансово-економічними показниками. Траєкторія характеризується зміною, динамікою фінансово-економічних показників підприємства під впливом тих або інших чинників.

Вплив фактору часу на фінансово-економічні результати від управління та використання економічного потенціалу підприємства в цієї роботи не досліджується; якщо елімінувати вплив фактору часу, для формування економічної моделі сценарію потрібно використати фундаментальний економічний аналіз підсистем економічного потенціалу як чинників зміни економічних станів підприємства та визначити чутливість фінансово-економічних показників підприємства до них.

Сценарний підхід до управління економічним потенціалом – це аналіз і синтез ймовірних майбутніх варіантів формування та використання економічного потенціалу підприємства з урахуванням стратегічної мети.

Вивчення досвіду використання методики сценарного підходу корисне для удосконалювання методології прийняття управлінських рішень щодо використання та розкриття економічного потенціалу підприємства.